

Силабус курсу:

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДУХОВНО-
ПРОСВІТНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	магістр
<i>Спеціальність:</i>	041 «Богослов'я»
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	весняний
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

д.пед.н., доц. Чурсін Микола Миколайович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри філософії, культурології та інформаційної діяльності

Посада

Chursin2n@i.ua

електронна адреса

+38-050-758-16-36

Телефон

Skype: chursinnn1

Месенджер

324 ГК, за

розкладом

консультації

Викладач практичних та лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до си́лабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Наведені в курсі матеріали спрямовані на ознайомлення з теоретико-концептуальними засадами, поняттєво-категоріальним апаратом та інформаційно-технологічними аспектами духовно-просвітницької діяльності, основними проблемами, стратегіями і тенденціями її сучасного розвитку в умовах інформатизації суспільства.

Засвоєння курсу сприятиме формуванню та закріпленню знань і навичок в питаннях щодо феномена інформації, існуючих підходів у її визначенні, закономірностей інформаційної взаємодії, застосування інформаційного підходу в аналізі духовно-просвітницької діяльності, змісту та впливу на цю діяльність сучасних інформаційних технологій, обґрунтування стратегії духовно-просвітницької діяльності в умовах інформаційно-технологічної експансії.

В основу рішення практично важливих проблем збереження у людині/людстві людяності/гуманності, духовності покладено уявлення про неусувну роль духовно-просвітницької діяльності в життєдіяльності інформаційного суспільства, що спирається на наукові знання щодо поняття інформації, її властивостей, закономірностей розповсюдження, структури знань та тенденцій розвитку інфосфери і спрямована на підтримку цілісності і життєздатності суспільства.

Курс може бути корисним здобувачам ступеня магістра не лише з богословських, а й з філософських, юридичних, психологічних, педагогічних, управлінських наук та культурології.

Результати навчання:

Знати: існуючі наукові погляди на поняття інформації, закономірності інформаційної взаємодії, структуру знань, як загальнолюдських, так і професійних; стан, можливості, принципи та сфери застосування інформаційних технологій в духовно-просвітницькій діяльності, а також існуючих в цьому обмежень; розуміти духовність як об'єкт інформаційної природи, її специфіку, місце в структурі знань, роль і функції в суспільстві.

Вміти: застосовувати сучасні інформаційні підходи та уявлення у вивченні духовно-просвітницької сфери, використовувати можливості інформаційних технологій для досягнення традиційних гуманних цілей духовно-просвітницької діяльності.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення, отримані з комплексу навчальних дисциплін гуманітарного циклу: філософії, культурології, історії, релігєзнавства, психології та педагогіки, соціології та політології. а також спеціальних богословських дисциплін.

Мета курсу (набуті компетентності)

Унаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач ступеня магістра зі спеціальності 041 – Богослов'я:

Здатність примати вірні рішення щодо застосування досягнень, у духовно-просвітницькій діяльності з метою збереження людських якостей і цінностей в умовах інформатизації суспільства.

1. Удосконалить розуміння природи духовності з наукових позицій як явища інформаційної природи, її специфіку, засобів поширення й щеплення, інформаційних технологій, як у матеріалізованому вигляді (комп'ютери, мережі, інше інформаційне приладдя), так і в безпосередньо інформаційному втіленні (інформаційно-духовні об'єкти, алгоритми, закономірності сприйняття інформації людиною, комунікація і т.ін.).

2. Розвине здатність систематизувати та класифікувати знання за можливістю їх формалізації й коректно застосовувати наукові засоби їх аналізу актуальні проблеми філософської та соціально-культурної антропології, виявляти зв'язок цих проблем із соціально-економічними та політичними й ідеологічними процесами сучасності.

3. Відкоригує здатність аналізувати й обґрунтовувати будь-яку проблему духовно-просвітницької сфери як інформаційну проблему та визначити шляхи її вирішення з розумінням можливостей та обмежень сучасних інформаційних технологій.

4. Розвине здатність приймати вірні рішення щодо застосування досягнень інформаційних технологій, у духовно-просвітницькій діяльності з метою збереження людських якостей і цінностей в умовах інформатизації суспільства. креативність – здатність генерувати нові ідеї (зокрема, міждисциплінарні) щодо самопізнання сучасним культурним суб'єктом своєї власної природи, сутності (зокрема, за символікою та смислами життєвого світу) та меж можливостей («культурних кордонів»).

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Духовно-просвітницька діяльність в контексті сучасних інформаційних уявлень.	3/0/3	Структура «когнітивного ланцюга» від миттєвості до вічності. Структура знань за ступенем їх формалізованості. Закономірності сприйняття інформації людиною.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання Тести
2.	Сучасні підходи у визначенні поняття інформації.	2/0/2	Поняття кількості інформації. Семантична концепція інформації	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання Тести
3.	Структура процесу сприйняття інформації людиною	4/0/4	Рівні інформаційно-комунікаційних процесів. Поняття інформаційної взаємодії, її особливості на різних рівнях. Інформаційні особливості духовно-просвітницької діяльності.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання Тести
4.	Духовно-просвітницька діяльність в умовах технологічної експансії.	4/0/4	Поняття інформаційної технології, інформаційного суспільства, інформатизації. Сучасні тенденції розвитку й застосування інформаційних технологій. Технології великих даних, штучного інтелекту, глибинного навчання, роботизації, інтернету речей.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання Тести
5.	Можливості та обмеження застосування інформаційних технологій в духовно-просвітницькій діяльності	4/0/4	Духовно-просвітницька діяльність в умовах технологічної експансії. Ключова суперечність сучасного світу - суперечність між людиною і штучним світом, що вона створила. Можливості та обмеження застосування інформаційних технологій в духовно-просвітницькій діяльності з урахуванням специфіки духовної взаємодії як інформаційного процесу	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання Тести

Рекомендована література

1. Агешин Ю. А. Информационная культура. *НТИ. Сер.1.* 1998. № 3. С. 10-12.
2. Бердяев Н. Истина и откровение. Прологомены к критике Откровения. Сост. и послесловие В. Г.Безносова, примеч. Е. В.Бронниковой. СПб. : РХГИ, 1996. 384 с.
3. Бердяев Н.А. Самопознание. (Опыт философской автобиографии). М. : Книга, 1991. 448 с.
4. Бердяев Н. Экзистенциальная диалектика божественного и человеческого URL: http://krotov.info/library/02_b/berdyaev/1944_041_7.html.
- 5.Бобахо В. А., Левикова С.И. Культурология. Программа базового курса, хрестоматия, словарь терминов. М. : ФАИР-ПРЕСС, 2000. 400 с.
6. Гиренок Ф. Антропологическая катастрофа. *Православное учение о человеке. Избранные статьи.* Синоидальная Богословская Комиссия. Москва-Клин : «Христианская жизнь». 2004. С. 356-361.
7. Громов Г. Р. Очерки информационной технологии. М. : ИнфоАрт, 1993. 336 с.
- 8.Жутиков М. Доброкачественна ли цивилизация? Москва. 2000. № 3. С. 31-46.
9. Ильин В. В., Калинин А.Т. Природа науки. Гносеологический анализ. М. : Высшая школа, 1985. 230 с.
10. Кутирьов В.О., Иванова І.С. Освіта менеджера: інформаційне програмування чи розвиток особистості? *Проблеми освіти: Наук.-метод зб. кол. авт. К. : Наук.-метод. Центр вищої освіти, 2003. Вип. 34, С. 227-246.*
11. Кууси П. Этот человеческий мир: пер. с англ. Общ. ред. и вступ. ст. Э.А. Араб-Оглы. М. : Прогресс, 1988.368 с.
12. Лебедев С.А. Уровни научного знания. *Вопросы философии.* 2010. №1. С.62-75.
12. Левит-Броун Б. Ненависть к Фаусту. *Метаморфози свободи: спадщина Бердяєва у сучасному дискурсі (до 125-річчя з дня народження М.О. Бердяєва):* Український часопис російської філософії. Вісник Товариства російської філософії при Українському філософському фонді. Вип.1. К. : Вид. ПАРАПАН 2003. С.426-438.
13. Лесков Л.В. Нелинейная Вселенная: новый дом для человечества. М. : Экономика, 2003. 446 с.
14. Лефевр В.А. Познание и вера. *Вопросы философии.* 2016. № 9. С.94-97.
15. Маритен Ж. Знание и мудрость. Пер. с франц. Л.М.Степачева; науч. ред. И.С.Вдовина. М. : Научный мир, 1999. 244 с.
16. Лосский Н. О. Условия абсолютного добра: Основы этики; Характер русского народа. М. : Политиздат, 1991. 368 с.
17. Мальковская И.А. Знак коммуникации. Дискурсивные матрицы. Изд.2-е, испр. М. : КомКнига, 2005. 240 с.
18. Мамардашвили М. Как я понимаю философию. 2-е изд., изм. и доп. сост. и общ. Ред. Ю.П.Сенокосова. М. : Прогресс, 1992. 416 с.
19. Мамардашвили М. Наука и культура. Как я понимаю философию. 2-е изд., изм. и доп./ Сост. и общ. Ред. Ю.П. Сенокосова. М. : Прогресс, 1992. С. 291-310.
20. Михайлов И. Теория коммуникации как методология знания о человеке. *Человек вчера и сегодня.* Выпуск 5. С.9-29. URL: <http://www.intelros.ru/readroom/chelovek-vchera-i-segodnya/vypusk-5/21140-teoriya-kommunikacii-kak-metodologiya-znaniya-o-cheloveke.html>

21. Основы теории коммуникации: Учебник. Под ред. проф. М.А. Василика. М.: Гардарики, 2005. 615 с. (С.21-31).
22. Перловский Л. И. Физические и метафизические концепции мышления. *Звезда*, 1999. № 8. С.188-207.
23. Петрушкевич М С. Релігійні комунікації як об'єкт впливу масової культури: український контекст. Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня докт. філос. н. за спеціальн. 09.00.11 – релігієзнавство. Острог, 2019. 41 с.
24. Рабинович В. Л. Исповедь книгочех, который учил букве, а укреплял дух. М.: Книга, 1989. 496 с.
25. Семенюк Э. П. Информатика и духовные ценности: эпоха глобализации. *НТИ. Сер.1*. 2008. С. 1-11.
26. Скаленко О.К., Пархоменко О.В. Інформаційні основи суспільства знань / О.К. Скаленко, О.В.Пархоменко. К. : УкрІНТЕІ. 2007. 20 с.
27. Сломан, Стивен. Фернбах Филип. Иллюзия знания: Почему мы никогда не думаем в одиночестве [пер. с англ. А.С.Сатунина]. М. : КоЛибри, Азбука-Аттикус, 2107. 336 с.
28. Тарнас Р. История западного мышления / Пер. с английского Т.А.Азаркевич. М.: КРОН-ПРЕСС, 1995. 448 с.
29. Фарман И. П. Коммуникативная парадигма в социальном познании *Наука глазами гуманитария*. Отв. Ред. В.А.Лекторский. М.: Прогресс-Традиция, 2005. С.229-258.
30. Философия культуры. СПб.: Лань, 1998. 448 с.
31. Філософський енциклопедичний словник. Київ : Абрис, 2002. 744 с.
32. Философия науки: Общие проблемы познания. Методология естественных и гуманитарных наук: хрестоматия. Отв. ред.-сост. Л.А.Микешина. М. : Прогресс-Традиция : МПСИ: Флинта, 2005. 992 с.
33. Хофмайстер Х. Что значит мыслить философски. Серия «Мир культуры, истории и философии». СПб. : Издательство «Лань», 2000. 512 С.
34. Чурсин Н.Н.. Понятие тезауруса в информационной картине мира: монография Луганск : Изд-во «Ноулидж», 2010. 305 с.
35. Чурсин Н. Н. Популярная информатика. К. : Техніка, 1982. 158 с.
36. Чурсин Н. Н. Тищенко Ю.А. О структуре и эволюции понятия духовности. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика* : збірник наукових праць. За матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції «Духовно-культурні цінності виховання людини» 27 травня 2015 р. / Гол. редактор Г.П.Шевченко. Вип. 3 (66). Северодонецьк : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2015. С.265-275 с.
37. Чурсін М. М. Духовна безпека, духовна культура і концепція стійкого розвитку суспільства. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць*. За матеріалами VIII Міжнародної науково-практичної конференції "Формування духовної безпеки особистості в умовах сьогодення: виклики і проблеми" (24 травня 2017 року, м. Київ) Ч.1 / Гол. редактор Г.П.Шевченко. Вип. 3 (78). Северодонецьк : вид-во СНУ ім. В.Даля, 2017. С. 346-360.
38. Чурсин Н. Н. Информационное общество: парадоксы когнитивного процесса. *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку* : матеріали міжнародної наукової конференції (22-23 листопада 2012 року) /Харк. держ. акад. культури; відп. за вип. Н.М.Кушнарченко. Х. : ХДАК, 2012. С.216–217.
- 39 Шейко В., Александрова М. Культура та цивілізація в історико-культурній думці України в добу глобалізації: Монографія. . К.: Ін-т культурології АМУ, 2009. 312 с.

40. Швейцер А. Благоговение перед жизнью: Пер с нем. Сост. и посл. А.А.Гусейнова; Общ. ред. А.А.Гусейнова и М.Г.Селезнева. М.: Прогресс, 1992. 576 с.
41. Шрейдер Ю.А. Лекции по этике: Учебное пособие. М.: МИРОС, 1994. 136 с.
42. Шрейдер Ю.А. Ценности, которые мы выбираем. Смысл и предпосылки ценностного выбора. М. : Эдиториал УРСС, 1999. 208 с.
43. Шрейдер Ю.А. Этика. Введение в предмет. М.: Текст, 1998. 272 с.

Методичне забезпечення

1. Теми контрольних робіт з дисципліни «Інформаційні технології в духовно-просвітницькій діяльності» (для здобувачів ступеня магістра зі спеціальності 041 «Богослов'я» заочної форми навчання).

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач ВО може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні питань, винесених на семінарські заняття та написання есе з однієї (будь-якої) теми, що вивчається у семестрі	50
Залік/іспит (у формі тестування)	50
Разом	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань здобувач ВО має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування (копіювання) є забороненим.

Завдання і заняття:

Усі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі вищої освіти вчасно приходять до аудиторії відповідно до чинного розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі вищої освіти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань здобувачі вищої освіти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.

